

හික්කඩුව නගර සභාව
ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කය

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2016 මාර්තු 31 දිනදී ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2015 මාර්තු 31 දිනදී විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2016 දෙසැම්බර් 16 දින නාගරික ලේකම්වරයාට යවා ඇත.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට හික්කඩුව නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ගිණුම් තැබීමේ දී අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය ප්‍රකාශන මඟින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

1.3.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

- (අ) ඉකුත් වර්ෂය සඳහා ලැබිය යුතු රු.2,436,032 ක මුද්දර ගාස්තු ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී ලැබී තිබුණු රු.648,333 ක උසාවි දඩ මුදල් හා මුද්දර ගාස්තු වර්ෂයේ ආදායම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.
- (ඇ) පිංකන්ද වැල්ලතොට මාර්ගයේ කොටසක තාර අතුරා සංවර්ධනය කිරීමේ කර්මාන්තය සඳහා ගෙවිය යුතු රු.471,277 ක් වෙනුවෙන් ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.

1.3.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් එකතුව රු.23,386,873 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 02 කට අදාළ ශේෂයන් සහ ඒවාට අදාළ උපයෝගී ලේඛන හා වාර්තාවල දැක්වෙන ශේෂයන් අතර, එකතුව රු.3,857,093 ක අසමානතා නිරීක්ෂණය විය.

1.3.4 ලැබිය යුතු ගිණුම්

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට එකතුව රු.41,460.247 ක් වූ ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂ 03 ක වටිනාකම නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.3.5 ගෙවිය යුතු ගිණුම්

2008 වර්ෂයේ සිට දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්ට ගෙවියයුතු ලෙස ගිණුම්වල දැක්වෙන රු.221,363 ක මුද්දර ගාස්තු සහ එකතුව රු.1,632,593 ක් වූ කර්මාන්ත ණයහිමි ගිණුමේ වූ ශේෂ 13 ක් නිරවුල් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේදීත් පියවර ගෙන නොතිබුණි.

1.3.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

එකතුව රු.119,579,938 ක් වූ යන්ත්‍ර හා උපකරණ, මෝටර් රථ හා කරත්ත, ලී බඩු හා සවිකිරීම් සම්බන්ධයෙන් යාවත්කාලීන කරන ලද වත්කම් පත්ති අනුව පිළියෙල කරන ලද ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයද, රු.10,069,681 ක් ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් යාවත්කාලීන කරන ලද තැන්පතු ලේඛනය හා උපලේඛනයද, රු.82,267 ක් වූ අගරු වෙක්පත් සඳහා අගරු වෙක්පත් ලේඛනයද, රු.100,000 ක් වූ ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා තැන්පතු සහතිකද, යනාදී සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොවීම නිසා විගණනයේදී ඒවා සතුටුදායක ලෙස පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.

1.3.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

වර්ෂ 02 ක කාලයක් ඉක්ම වූ එකතුව රු.1,598,361 ක් වූ තැන්පතු ශේෂ 393 ක් ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 570 හා 571(1)(2) ප්‍රකාරව නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදමට වඩා වැඩි වූ ආදායම රු.18,224,786 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදමට වඩා වැඩි වූ ආදායම රු.12,576,437 ක් විය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.5,648,349 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරුණි.

2.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ පුනරාවර්තන ආදායමට සාපේක්ෂව පුනරාවර්තන වියදම සියයට 79 ක තරම් ඉහළ අගයක් ගෙන තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂ දෙක තුළ ආදායම් ආධාර, ස්වයං උත්පාදන ආදායම් සහ පුනරාවර්තන වියදම් පිළිබඳ සාරාංශගත විස්තරයක් පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	මුළු ආදායම් ස්වයං		මුළු ස්වයං	
	පුනරාවර්තන ආදායම්	ආධාර මුදල්	උත්පාදන ආදායම්	පුනරාවර්තන වියදම්
	රු.	රු.	රු.	රු.
2015	87,930,762	39,803,296	48,127,466	69,705,976
2014	74,982,784	26,980,253	48,002,531	62,406,346
2013	66,231,555	22,914,150	43,317,405	52,889,432

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) සෑම වර්ෂයකම සභාවේ ආදායම් ආධාර ලැබීම් වල සැලකිය යුතු වර්ධනයක් මෙන්ම ස්වයං උත්පාදන ආදායම්වල සාමාන්‍ය වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරුණි.
 - (ii) සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම් අඛණ්ඩව වැඩිවන වේගයකින් වැඩි වී තිබුණු නමුත්, එම තත්ත්වය හඳුනාගෙන වියදම් අවම මට්ටමකින් පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි සභාවේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.
 - (iii) සභාවේ ස්වයං උත්පාදන ආදායම් ප්‍රමාණය ඉක්මවා සෑම වර්ෂයකම පුනරාවර්තන වියදම් සැලකිය යුතු අගයන්ගෙන් අඛණ්ඩ වැඩි වී තිබුණි.
 - (iv) ආදායම් ආධාර නොලැබෙන්නට සභාවේ ආදායම්වලින් පුනරාවර්තන වියදම් ආවරණය කර ගැනීමට කිසිදු ආකාරයකින් හැකියාවක් නොමැති බව පෙන්නුම් කෙරුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ තථ්‍ය ප්‍රාග්ධන ලැබීම් රු.2,063,583 ක් වුවද, තථ්‍ය ප්‍රාග්ධන වියදම රු.6,730,039 ක් වූයෙන් ප්‍රාග්ධන ලැබීම් ඉක්ම වූ ප්‍රාග්ධන වියදම රු.4,666,456 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයවැය ලේඛනය අනුව ප්‍රාග්ධන ආදායම රු.14,608,200 ක් හා ප්‍රාග්ධන වියදම රු.23,640,000 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර තිබූ නමුත්, ප්‍රාග්ධන ආදායම ඉක්මවන රු.9,031,800 ක ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා අරමුදල් සපයා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳ පැහැදිලි කර නොතිබුණි.

2.3 ආදායම් පරිපාලනය

2.3.1 වරිපනම් බදු

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භයට පැවති රු.18,381,744 ක හිඟයෙන් සහ රු.19,518,550 ක් වූ බිල් කිරීම් වලින් සියයට 42 ක් පමණක් අයකරගෙන තිබුණි. එම හේතුව නිසා ආරම්භක හිඟය වර්ෂය අවසාන වනවිට රු.212,903,733 ක් දක්වා ඉහල ගොස් තිබුණු නමුත්, හිඟ මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා නගර සභා ආඥා පනතේ 170(2) වගන්තිය කෙරෙහි නගර සභාවේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.

2.3.2 බදුකුලී

සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂ වලට අදාළව අයකර ගත යුතුව තිබූ රු.9,874,864 ක් වූ බදු කුලී සහ රු.1,108,399 ක් වූ බලපත්‍ර ගාස්තු වලින් පිළිවෙලින් සියයට 39 ක් හා සියයට 49 ක් අයකරගෙන තිබුණි. හිඟ මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා 1988 නගර සභා ආඥා පනතේ 170(අ)(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.3.3 උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් හා අනෙකුත් බලධාරීන්ගෙන් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට උසාවි දඩ වෙනුවෙන් රු.11,282,536 ක් හා මුද්දර ගාස්තු වෙනුවෙන් රු.1,124,500 ක් ලැබිය යුතුව තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

3.1.1 කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය

සේවක සංඛ්‍යා සැලැස්මේ අනුමත සංඛ්‍යාව ඉක්ම වූ අතිරික්ත සේවක සංඛ්‍යාව 21 ක් වූ අතර, පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 15 ක් විය. අතිරික්ත කාර්යය මණ්ඩලය විධිමත් කර ගැනීමට හෝ පුරප්පාඩු පුරවා ගැනීම කෙරෙහි සභාවේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.

3.1.2 සේවක ණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට ස්ථාන මාරු වී ගිය, විශ්‍රාම ගිය සහ වැඩ තහනම් කළ සේවකයින් 04 දෙනෙකුගෙන් අයවියයුතු රු.182,769 ක්ද, සේවය හැර ගිය, අනියම් හා ආදේශක සේවකයින් 13 දෙනෙකුගෙන් රු.39,400 ක්ද, අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3.1.3 අගරු වෙක්පත්

2011 වර්ෂයේ සිට පවතින එකතුව රු.82,267 ක් වූ අගරු වෙක්පත් නිරවුල් කර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේදීත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

3.2 හඳුනාගත් අලාභ

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

(අ) 2006 අගෝස්තු සිට 2012 අගෝස්තු දක්වා කාලයට අදාළව සේවකයන් 35 දෙනෙකු වෙනුවෙන් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ප්‍රමාද වී දායක මුදල් ගෙවීම නිසා රු.54,714 ක අධිභාර මුදලක් ගෙවීමට සිදුවී තිබුණි. කෙසේ වුවද, එම අධිභාර මුදල සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 156(1) ප්‍රකාර කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) 2006 අගෝස්තු සිට 2012 අගෝස්තු දක්වා සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදලට දායක මුදල් ප්‍රමාද වී ගෙවීම නිසා රු.39,147ක අධිභාරයක් 2011 වර්ෂයේදී පනවා තිබුණද, 2016 අගෝස්තු 03 දින වනවිටද එම අධිභාර මුදල ගෙවා නොතිබුණි.

3.3 ව්‍යාපෘති ප්‍රමාද කිරීම

2015 වර්ෂයේ දකුණු පළාත් සභා සංවර්ධන සැලැස්ම අනුව හික්කඩුව නගරයේ ත්‍රිරෝද රථ ගාල් කරන ස්ථානයේ කුට්ටි ගල් ඇල්ලීම සඳහා ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට රු.150,000 ක් ලැබී තිබුණ ද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිටත් එම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

4. යහපාලනය හා ගිණුම් කටයුතුභාවය

4.1 අයවැය පාලනය

අයවැය ලේඛනයේ ඇතුළත් වියදම් විෂයයන් 07 ක එකතුව රු.31,384,245 ක් වූ ඉතිරිවීම්ද, තවත් වියදම් විෂයයන් 02 ක සීමාව ඉක්ම වූ එකතුව රු.17,290,510 ක වියදම්ද, ආදායම් විෂයයන් 04 ක ලභාකර නොගත් ඉලක්කගත ආදායම් රු.21,949,500 ක්ද පැවතීමත්, ස්වයං උත්පාදන ආදායමින් සියයට 30 ක් ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා වෙන් නොකිරීමත් යනාදී හේතු නිසා අයවැය ලේඛනය ඵලදායී මූල්‍ය කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණි.

4.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

2014 පෙබරවාරි 24 දිනැති අංක දපපා/යහ/ 01/න.ව.ලේ දරන පළාත් පාලන කොමසාරිස් (දකුණු පළාත) ගේ චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ප්‍රමාණවත් අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදුකර නොතිබුණු නමුත්, පත්කර තිබුණු අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරියාට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.422,831 ක වැටුප් හා දීමනා ගෙවා තිබුණි.

4.3 විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු

2009 ජූනි 09 දිනැති අංක DMA/2009(i) දරන කළමනාකරණ විගණන චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.4 වත්කම් කළමනාකරණය

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

(අ) නිෂ්ක්‍රීය හා උණ උපයෝජිත වත්කම්

- (i) සභා භූමියේ දිරාපත් වෙමින් පවතින අත් ට්‍රැක්ටරයක්, ලොකු ට්‍රැක්ටරයක් හා බැකෝ ලෝඩරය 2015 ජූලි 10 දිනැති අංක 02/2015 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛයේ විධිවිධානවලට අනුව අළුත්වැඩියා කර ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට හෝ අපහරණය කිරීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ii) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සභාවට ලැබී තිබුණු රු.7,967,144 ක් වූ කම්පන මාර්ග තලනය සහ ජීප් රථය 2014 අගෝස්තු 03 දින සිට නිෂ්ක්‍රීයව පවතින අතර, 2008 වර්ෂයේදී ලැබී තිබූ පිරිවැය රු.34,300,000 ක් වූ ආපදා රථයද කිසිදු ප්‍රයෝජනවත් කාර්යයකට යොදවා නොගෙන නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි.
- (iii) සභාව සතු ට්‍රැක්ටර් 03 ක්, අත් ට්‍රැක්ටරයක් සහ ට්‍රැක්ලෝඩරයක් අලුත්වැඩියා කිරීම සඳහා පිළිවෙලින් 2013, 2014 සහ 2015 යන වර්ෂ වලදී නගර සභා ගරාජය වෙත භාර දී තිබුණ ද, 2016 ජූලි 31 දින වනවිටත් එම අලුත්වැඩියා කටයුතු අවසන් කර නොතිබුණි.

(ආ) පවරා නොගත් වත්කම්

- (i) සභාව විසින් පරිහරණය කරනු ලබන වෙනත් ආයතන සතු වාහන 14 ක අයිතිය සභාව වෙත පවරා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ii) අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට අයත් රු.ඩී 02 පර්චස් 36.15 ක් වූ මහාමායා විද්‍යාලය පිහිටි භූමියේ නගර සභාව ස්ථාපිත කර වසර 08 ක් ගත වී තිබුණු නමුත්, එම භූමිය සභාවට පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එහෙත් දෙමහල් පාසල් ගොඩනැගිල්ල ශ්‍රවණාගාරය ලෙස නවීකරණය කිරීමට සහ ගොඩනැගිල්ලේ ඉහල මාලය ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් රු.6,146,719 ක් සභා අරමුදලින් වැයකර තිබුණි.

4.5 බේරුම් නොකළ බැරකම්

නාගරික සංවර්ධන සහ අඩු ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ කාණු පද්ධතිය ඉදිකිරීම සඳහා 2004 මාර්තු 31 දින දේශීය ණය හා සංවර්ධන අරමුදලින් ලබාගෙන තිබුණු ණය මුදලට අදාළ ණය වාරික ගෙවීම 2009 වර්ෂයේ සිට නතර කිරීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට ගෙවිය යුතු ණය ශේෂය රු.15,576,729 ක් වී තිබුණි.

5. පද්ධති හා පාලනය

පහත විස්තර දැක්වෙන පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලැබේ.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) අයවැය පාලනය
- (ඇ) ආදායම් පරිපාලනය
- (ඈ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය